

عنوان مقاله:

گسل دولت، ملت در تاریخ ایران و نسبت روحانیت با آن (مطالعه موردی نهضت ضداستعماری جنوب)

محل انتشار:

فصلنامه اسلام و مطالعات اجتماعی، دوره 3، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

قاسم ابراهیمی پور - هیئت علمی موسسه علمی، پژوهشی امام خمینی (ره)

عباس عالی زاده - کارشناسی ارشد پژوهش گری دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

پدیده گسل دولت - ملت در جامعه ایران، سابقه‌های طولانی دارد و در تبیین آن دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد. پژوهش حاضر در جستجوی نسبت علما و روحانیون شیعه با مسئله گسل دولت - ملت در تاریخ معاصر ایران است و در این مجال، تمرکز بر مقطع زمانی نهضت‌های چهارگانه ضد استعماری جنوب و به ویژه دوران مشروطه و جنگ جهانی اول است. در پژوهش حاضر از رویکرد دکترا حمید پارسانیا به عنوان چارچوب نظری پشتیبان، برای تحلیل گسل مذکور بهره‌گیری شده است. این رویکرد به طور خاص از سه اثر ایشان: هفت موج اصلاحات (نسبت تنوری و عمل) و حدیث پیمان (پژوهشی در انقلاب اسلامی)، انواع و ادوار روشنفکری و به ویژه اثر نخست اخذ گردیده است. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش تحقیق کتابخانه‌ای استفاده شده است. مسئله گسل دولت - ملت، منحصر به جامعه ایران نیست اما عوامل مسبب آن در تاریخ ایران، در ارتباط با هویت جامعه مذکور قابل فهم است. باور داشته‌های تاریخی مردم ایران، اصلی‌ترین عوامل تقویت یا تضعیف این گسل به شمار می‌روند. یافته‌های تحقیق نشان‌دهنده تأثیر تعیین‌کننده علمای شیعی بر قبض و بسط گسل دولت - ملت در جریان نهضت مشروطه جنوب و نیز مبارزات مردم جنوب کشور علیه استعمار انگلیس طی سال‌های 1254-1338 ه.ق (1837-1919 م) است و در عین حال موید کارایی «الگوریتم پارسانیا» در توجیه رفتار علمای نهضت جنوب است.

کلمات کلیدی:

گسل دولت، ملت، نهضت ضداستعماری جنوب، نظریه سیاسی علمای شیعه، نهضت مشروطه، نظریه عدالت خانه، بوشهر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/542633>

